

Úroveň reálných mezd se zvedá, předcovidové období ale ještě nedohnala

4.6.2024 - Jan Cieslar | Český statistický úřad

Průměrné mzdy rychle rostou a v některých odvětvích dohání inflaci posledních let, jinde však zaostávají. Počet zaměstnanců se zvyšuje jen díky integraci cizinců, kteří nahrazují pracovníky odcházející do důchodu.

V 1. čtvrtletí 2024 meziročně vzrostla průměrná hrubá měsíční nominální mzda o 7 %, díky nižší inflaci vzrostla i reálně o 4,8 %. Jde o první meziroční nárůst kupní síly zaměstnanců po dvou a čtvrt letech poklesů. *„Zvyšování mezd je velmi diferencované. Zatímco v některých odvětvích vidíme nárůsty mezd, které vysoce překračují inflaci, například v odvětví vzdělávání se i*

v prvním čtvrtletí letošního roku průměrná mzda dále reálně snížila,“ upozorňuje Jitka Erhartová, vedoucí oddělení statistiky práce ČSÚ.

V dlouhodobějším pohledu průměrná mzda v 1. čtvrtletí 2024 ještě nedosáhla reálné úrovně 1. čtvrtletí předcovidového roku 2019 a zaostává v celku o 4,7 %. Z jednotlivých odvětví si za pětileté období výrazně polepšili jen zaměstnanci v energetice, kde reálná mzda stoupla o 13,2 %. Inflaci pak ještě porazila dvě další odvětví: administrativní a podpůrné činnosti s nárůstem o 3,4 % a informační a komunikační činnosti s 1,0 %. Ve všech ostatních odvětvích došlo k reálnému propadu, nejhlubší byl v kulturních a zábavních činnostech (o 14,7 %), ve veřejné správě a obraně (o 12,2 %) a ve vzdělávání (o 12,1 %).

Během posledního desetiletí 2013-2023 došlo jen k menším proměnám mzdových struktur. Diferenciace mezd se mírně snížila, nejrychleji se mzdy zvyšovaly těm, kteří vydělávali nejméně, a nejpomaleji rostly nejvyšší výdělků. To však zvrátil rok 2023. Zároveň po celou dobu oslaboval význam stupně dosaženého vzdělání zaměstnance.

Pracující populace stárne, průměrný věk zaměstnance se od roku 2013 zvýšil o více než dva roky. Pozoruhodné přitom je, že u kategorie zaměstnanců se základním a nedokončeným vzděláním se naopak průměrný věk snížil o 3 roky. Zároveň se u ní ale nejrychleji zvyšoval průměr mezd. *„Na trh práce má velký vliv integrace cizinců ze třetích zemí, v posledních letech především mladších žen z Ukrajiny. Ty pracují často na místech, kde není požadována kvalifikace, což je spojeno i s tím, že nemají uznány svá vysvědčení či diplomy. Skupina zaměstnanců, kteří papírově nemají vzdělání, nám tedy narůstá a zároveň mládne. To je v přímém rozporu s tím, jak domácí populace a všechny ostatní skupiny rychle stárnou, ale i s trendem růstu vzdělanosti,“* vysvětluje zjištění Dalibor Holý, ředitel odboru statistiky trhu práce a rovných příležitostí ČSÚ.

<https://www.czso.cz/csu/czso/uroven-realnych-mezd-se-zveda-predcovidove-obdobi-ale-jeste-nedohnala>